

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3298/2018. (X. 1.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 20.K.34.191/2015/11. számú ítélete, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.VI.37.906/2016/11. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Indítványában a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.VI.37.906/2016/11. számú ítélete, valamint a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 20.K.34.191/2015/11. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege – a bírósági döntésekben megállapított tényállás és az indítványozó előadása alapján – a következőképpen foglalható össze.
- [3] Az indítványozó ellen egykori ügyfele lánya 2014-ben panaszt terjesztett elő a Budapesti Ügyvédi Kamarához (a továbbiakban: BÜK), melyben előadta, hogy édesapja 2001-ben megbízta az indítványozót mint ügyvédet, hogy elhunyt testvére után örökölt, Kanadában levő összegeket hozza Magyarországra. Az ügyfél többszöri érdeklődése ellenére az indítványozó éveken keresztül nem tett semmit az ügyben, így 2011-ben megszüntette az indítványozó megbízását, és más jogi képviselőt bízott meg a feladattal. Az új ügyvéd az iratok áttekintését követően megtalálta az öröknyomnak egy másik megtakarítását egy kanadai cégnél, és ezt szerette volna az ügyfél részére átutaltatni, azonban a cégtől azt a választ kapta, hogy a 37 113,45 CAD 2003-ban már kifizetésre került az indítványozónak, erről bizonylatot is mellékeltek. Erre tekintettel az ügyfél és jogi képviselője megkeresték az indítványozót, aki több hónapon keresztül arra hivatkozott, hogy keresi a megbízás iratait, valamint a beváltott összeg nyomát.
- [4] Az ügyfél lánya 2014-ben a BÜK-höz fordult panasszal, melyben beszámolt az ügyfél és az indítványozó közötti megbízási szerződésről, arról, hogy az indítványozó a rábízott feladatot nem tudta teljesíteni, valamint arról, hogy a megbízási szerződés megszüntetésekor a pénzt nem adta át, sőt, említést sem tett a fenti összegről.
- [5] A BÜK elnöke 2014. március 25-én előzetes vizsgálatot rendelt el, melyről értesítette az indítványozót is, egyúttal felhívta, hogy az észrevételeit tartalmazó nyilatkozatát, bizonyítékait, valamint az ügyben keletkezett iratokat küldje meg 8 napon belül. Az utóbbival összefüggésben figyelmeztette az indítványozót, hogy az iratbecsatolás elmulasztása önálló fegyelmi vétség. Az indítványozó az iratbecsatolásra kétszer póthatáridő engedélyezését kérte. Ezt követően 2014 júniusában nyilatkozatot terjesztett elő a BÜK-höz, melyben előadta, hogy az ügyféllel megtörtént a teljes elszámolás, melyet az új ügyvéd is megerősített, egyúttal mellékelte az ügyfél és lánya nyilatkozatát arra vonatkozóan, hogy a panaszt visszavonják.
- [6] A BÜK elnöke 2014. június 30-án fegyelmi eljárást rendelt el, mert az előzetes vizsgálat eredményeként elkészült összefoglaló jelentés szerint az indítványozó a megbízás teljesítése során letéti összeget vett át, melyről nem számolt be az ügyfélnek, és a megbízás megszűnésekor sem tájékoztatta, a pénzt pedig csak a panasz benyújtását követően fizette meg. 2015. január 13-án a BÜK elnöke iratcsatolási kötelezettség elmulasztása mint fegyelmi vétség miatt is fegyelmi eljárást rendelt el.
- [7] Az első fokon eljáró Kamara Fegyelmi Tanácsa tárgyalásán az indítványozó előadta, hogy másik hasonló örökösödési ügyben is eljáró ügyvédként, ahol a képviselőt 35 000 CAD megbízási díjért és kb. 2000 CAD költségkeret mellett látta el. Elismerte, hogy kapott egy csekket 37 300 CAD-ról, de azon csak az ő neve és címe szerepelt, a bank kísérőlevél nélkül küldte. Az összegek hasonlósága megtévesztette, úgy vélte, hogy a pénz a másik ügy megbízási díja. Csak 2013-ban derült ki számára, hogy utóbbi ügyben nem kapta meg a megbízási

- díjat. A helyzet tisztázatlanságához hozzájárult az is, hogy a másik ügyfél a rokonain keresztül tartotta a kapcsolatot az indítványozóval.
- [8] Az indítványozó hangsúlyozta azt is, hogy a panasszal érintett ügyben pénz felvétele nem volt a feladata, ugyanakkor nem vitatta, hogy a csekket megkapta és beváltotta. Az indítványozó a panaszos ügyével kapcsolatban a megbízásra irányuló megállapodást nem tudta csatolni az eljárás során.
- [9] Az indítványozó a fegyelmi tárgyaláson hivatkozott az elévülésre is. Hangsúlyozta azt is, hogy letétkezelésre vonatkozó megbízás az ügyféllel nem jött létre. Végül kérte annak figyelembe vételét, hogy a 6 500 000 Ft körüli összeget az ügyfélnek kifizette.
- [10] A BÜK 2014.F.254/23. számú elsőfokú határozatában megállapította, hogy az indítványozó a letétkezelés szabályait megszegte, miután letéti összeget vett át, arról a megbízót nem tájékoztatta, és azzal évekig nem számolt el.
- [11] A mulasztással egyrendbeli, folytatólagosan megvalósított, szándékos fegyelmi vétséget követett el, valamint önálló fegyelmi vétségként az iratcsatolási kötelezettségét is szándékosan elmulasztotta, ezért az elsőfokú fegyelmi határozat a kamarából való kizárás fegyelmi büntetéssel sújtotta, melynek végrehajtását 3 évre felfüggesztette.
- [12] A BÜK elnöke és az indítványozó fellebbezése folytán született a Magyar Ügyvédi Kamara (a továbbiakban: MÜK) FF/054/2013. számú határozata, mely a kizárás végrehajtásának 3 évre történő felfüggesztését mellőzte, egyebekben az elsőfokú határozatot helybenhagyta.
- [13] 1.2. Az indítványozó ezt követően keresetében a kamarai határozat – elsőfokú határozatra is kiterjedő hatályú – hatályon kívül helyezését, és a MÜK új eljárás lefolytatására kötelezését, ennek során elsődlegesen az eljárás megszüntetését kérte, a cselekmény elévülése miatt. Keresetében hivatkozott a bizonyítási indítványai elvetésének nem megfelelő indokolására is, utóbb azonban keresetét pontosította, és ebben már nem vitatta, és elismerte, hogy az alperes határozata indokolást ad arra nézve, hogy az általa indítványozott személyeket tanúként miért nem hallgatták meg. Az indítványozó arra is hivatkozott, hogy a határozatokban iratellenesen szerepel, hogy nem tett eleget az iratcsatolási kötelezettségének. Végül keresetében fenntartotta a – jóhiszemű – tévedésére vonatkozó előadásait.
- [14] Az elsőfokú bíróság az indítványozó keresetét elutasította. Ítélete indokolásában kitért az elévülés kérdésére, a bizonyítási indítványok elutasításának nem megfelelő indokolására, az ügyvédi meghatalmazása terjedelmére, értékelte az indítványozó állított tévedését, kitért az iratcsatolási kötelezettségre is. Végül a szankció kiválasztásával, annak indokoltságával, az enyhítő és a súlyosító körülmények indokolásával kapcsolatban – mint-hogy ezeket az indítványozó nem vitatta keresetében – az elsőfokú bíróság érdemi vizsgálatot nem folytatott le. A felülvizsgálati kérelem folytán eljárt Kúria Kfv.VI.37.906/2016/11. számú ítéletével az elsőfokú ítélet hatályában fenntartotta.
- [15] 2. Az indítványozó a kamarai ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránti pert követően fordult alkotmányjogi panaszával az Alkotmánybírósághoz, kérve a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 20.K.34.191/2015/11. számú ítélete, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.VI.37.906/2016/11. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Álláspontja szerint a támadott bírói döntések ellentétesek az Alaptörvény II. cikkével, XV. cikk (1) bekezdésével, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésével.
- [16] Az indítványozó az Alaptörvénynek a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot deklaráló XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelme körében a következőkre hivatkozott. Egyrészt kifogásolta, hogy a 2003-ban történt csekkátvétel (ami szerinte egyébként nem volt jogsértés) már elévült, illetőleg azzal összefüggésben nem született egyértelmű döntés; az elévülés kérdését szerinte ugyanis az első- és másodfokon eljárt kamara, valamint a közigazgatási bíróság is eltérően értelmezte, és ennek indokát nem adta. Az indítványozó szerint az erre vonatkozó érveit a bíróság nem vizsgálta. Álláspontja szerint ügyében nem alkalmazható az a korábbi kúriai döntés, melyre hivatkozva a bíróság az elévülés kezdő időpontját indokolta, de szerinte az erre vonatkozó érveit nem vizsgálta a bíróság az eljárás során. Az indítványozó szerint az indokolás hiányára tekintettel nem állapítható meg, hogy mi volt a szankcionált cselekmény, és mikor történt. E tekintetben sérelmezte azt is, hogy a letétkezelői felelősséget nem határolták el a visszafizetésre vonatkozó igénytől, ami esetében azt jelenti, hogy abban az esetben, amikor a letét visszafizetésére nem kerül sor valamilyen oknál fogva, a letétkezelő felelőssége az átvételig visszamenőleg vizsgálható, úgy, hogy a bizonyítási teher is rajta van.

- [17] Az indítványozó szerint a bírói döntés több iratellenes megállapítást tartalmaz. Ilyennek tartja azt, hogy az ügyfele ténylegesen nem nyújtott be ellene panaszt, hanem a lánya, így az ügyfele nem lehetett panaszos; a megbízás tárgya nem helytállóan szerepel a bírói döntésben, szerinte téves az a megállapítás, hogy a megbízás letét kezelésére irányult. Álláspontja szerint az ügyben eljáró kamarák és bíróságok is figyelmen kívül hagyták, hogy az iratcsatolási kötelezettségének nem, vagy jelentős nehézség árán tudott volna eleget tenni, mert az eljárás egy szakaszában házi őrizetben volt, erre tekintettel kért póthatáridőket. Iratellenesnek tartja azt a megállapítást is, hogy letétet kezelt volna, szerinte ugyanis nem letéti összeget kezelt, nem pénzt vett át, hanem csekket, melynek egyébként ő volt a kedvezményezettje. Félrevezetőnek tartja, hogy a bíróság szerint a „2003-ban megkötött ügylet alapját képező megbízást” nem csatolta, mert nem 2003-ban, hanem 2001-ben kötött megbízást. Szerinte a bíróság tévesen állítja, hogy nem került elő a megbízási szerződés, mert a 2001-es meghatalmazást csatolta. Iratellenesnek tartja továbbá azt is, hogy a bíróság szerint nem volt oka azt hinni, hogy a csekk másik hasonló ügyletből származik. Az indítványozó sérelmezi azt is, hogy a bíróság szerint nem vitatta a szankciót, hiszen a keresetet éppen az ellen nyújtotta be.
- [18] Az indítványozó szerint sem a kamarák, sem a bíróságok nem adták magyarázatát annak, hogy miért nem adtak helyt az indítványozó tanúk meghallgatására vonatkozó bizonyítási indítványának. Szerinte ezek a meghallgatások alkalmasak lettek volna arra, hogy az indítványozónak kimentési lehetőséget adjanak. Ehhez képest a bizonyítatlanságot a Kúria az indítványozó terhére értékelte.
- [19] Végül sérelmesnek tartja az indítványozó azt is, hogy a panasz alapján kérelemre indult a kamarai eljárás, azonban a panaszt később a panaszos visszavonta, ezzel szemben nem született külön határozat az eljárás hivatalbóli megindításáról.
- [20] Végül sérülni véli az indítványozó az Alaptörvény II. cikkében deklarált emberi méltóságot, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdésében rögzített ártatlanság vélelmének elvét is.
- [21] 3. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát. Vizsgálata eredményeként az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy a határidőben érkezett alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem fogadható be.
- [22] 4. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése alapján az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az 52. § (1b) bekezdés pedig meghatározza, hogy a kérelem mikor tekinthető határozottnak.
- [23] E rendelkezés *b)* és *e)* pontjai alapján a kérelem akkor tekinthető egyértelműen határozottnak, ha az indítványozó megjelöli az Alaptörvényben biztosított joga sérelmének lényegét; valamint ha indokolást ad elő arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.
- [24] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozónak az Alaptörvény II. cikkére és a XXVIII. cikk (2) bekezdésére vonatkozó elemei a határozott kérelem fent megjelölt követelményeinek nem felelnek meg: az indítványozó csak felsorolta az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit, azonban e rendelkezések tekintetében nem adott elő alkotmányjogilag értékelhető indokolást, közvetetten e rendelkezésekkel összefüggésben is a bíróságok indokolási kötelezettségének sérelmére hivatkozott, így e tekintetben indítványa nem volt érdemben vizsgálható.
- [25] Az Alkotmánybíróság megállapította továbbá, hogy az indítványozó által az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben előadott indokolás tekintetében az indítvány a határozott kérelem követelményeinek megfelel.
- [26] 5. Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság formai feltételeinek vizsgálatát követően az Abtv. 27. §-a és 29. §-a szerinti tartalmi követelményeket vizsgálta.
- [27] 5.1. Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat

az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

- [28] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette, további jogorvoslat pedig nincsen számára biztosítva. Az Alkotmánybíróság megállapította azt is, hogy az indítványozó az alkotmánybírósági eljárás alapjául szolgáló ügyben félként – felperesként – szerepelt, ezért érintettnek tekinthető.
- [29] 5.2. Az Abtv. 29. §-a értelmében az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {például: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}.
- [30] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés *d)* pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján az Alkotmánybíróság felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. „Az Alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. „Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, és az abból levont következtetés megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat” {3012/2016. (I. 25.) AB végzés, Indokolás [20]}. Az Alkotmánybíróság a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel [lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4], 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]; 3351/2012. (XII. 5.) AB végzés Indokolás [7]}.
- [31] 5.3. Az Alkotmánybíróság az ismertetett gyakorlatát a konkrét ügyre vonatkozóan is irányadónak tekintette, és a következőket állapította meg.
- [32] Az indítványozónak a tisztességes bírósági eljárás sérelmére vonatkozóan előadott érvei – az alkotmányjogi panasz és a csatolt mellékletek tanúsága szerint – megegyeznek az alkotmánybírósági eljárást megelőzően, a kamarai, illetve a bírósági eljárás során benyújtott kereseti és jogorvoslati kérelmekben előadottakkal, vagyis az alkotmányjogi panaszban előadott sérelmeire az indítványozó az eljárás korábbi szakaszaiban is hivatkozott. Az általa előadottakat mind a kamara, mind az eljáró bíróságok részletesen megvizsgálták, értékelték, az Alkotmánybíróság szerint minden általa iratellenesnek tartott aggályra választ kapott. Az, hogy a döntésekben megjelenő indokolás és az indítványozó által elvárt eredmény nem esik egybe, nem alapozza meg az Alkotmánybíróság érdemi eljárását. A bíróságok indokolási kötelezettségével kapcsolatosan az Alkotmánybíróság korábban úgy foglalt állást, hogy „[a] bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása. A jogszabályok végső soron és kötelező erővel történő értelmezése egyébiránt a bíróságok feladata” {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}.
- [33] Az Alkotmánybíróság szerint a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmére vonatkozóan előadott indítványozói indokolás az előzményi eljárásban született bírósági ítéletek jogszerűségi, törvényességi, nem pedig alkotmányossági felülvizsgálatát támasztja alá; az indítványozó pontosan körülírt alaptörvény-ellenességre nem hivatkozik, ehelyett panasz a bírói döntések ismételt felülbírálatára irányul. Ebből következően az Alkotmánybíróság megítélése szerint a felhívott alapjogi kifogás nem vet fel olyan alaptörvény-ellenességi kételyt, amely a támadott bírói döntést érdemben befolyásolhatta és emellett olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként sem értékelhető, amely érdemi alkotmánybírósági eljárásra okot adhatna.

[34] 5.4. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában, valamint 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjaiban foglalt követelményeknek, ezért befogadására nincsen mód. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2018. szeptember 25.

Dr. Szívós Mária s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/370/2018.

